

Újabb feltárás az aquincumi katonaváros nyugati temetőjében

(Budapest III. ker., Bécsi út 58.,
Hrsz: 18726/11)

A III. kerület, Bécsi út 58. számú, kb. 700 m²-es telken a beruházó KuLa Hungária Kft. egy többfunkciós (üzletek, irodák, lakások), mélygarázzsal ellátott épület felépítését tervezte. A régészeti védelem alatt álló területen az építkezéssel járó földmunkák elkezdését a KÖI (Kulturális Örökségvédelmi Iroda) egy próbafeltárás eredményétől tette függővé.

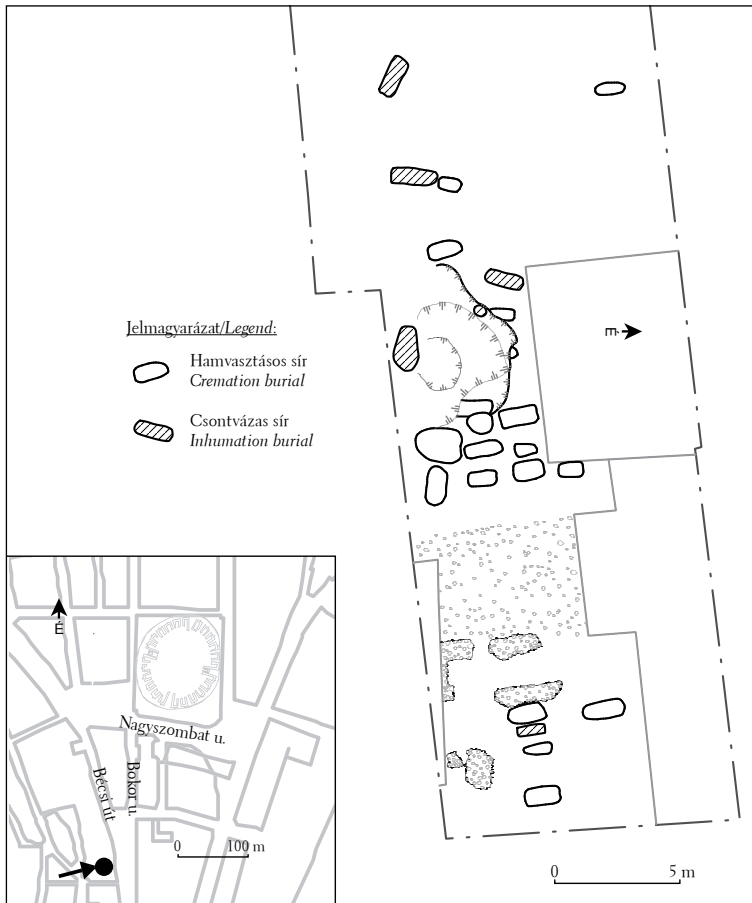
A kérdéses telek az aquincumi katonaváros területén helyezkedik el, azon belül a Bécsi út nyugati oldalán húzódó temetőszáv területére esik. Szűkebb környezetében nagyon jól ismert a régészeti kutatás előtt, mert a telek a Bécsi út 38. számától (BERTIN 1997, 18–26) egészen a Bécsi út 66. számig (VÁMOS 2007, 262–263) – tulajdonképpen ennek a parcellának a kivételével – szinte teljes egészében feltárt. Ez a Bécsi út nyugati oldalán található saroktelek közvetlenül kapcsolódik a már korábban kutatott Bécsi út 60. számhoz (BERTIN 1996, 40–43) és csak a Kecse utca választja el a tőle délre lévő – szintén részben feltárt – Bécsi út 56. számától (HABLE 2002a, 21–28). Mindkét telken – és a környezetében lévő többi lelőhelyen (BERTIN 1997, 18–26; BERTIN 1998, 40–47; BERTIN 1999, 26–36; HABLE-MÁRTON 2000, 20–36; BERTIN 1996, 40–43; HABLE-MÁRTON 2001, 21–37;

New excavations in the western cemetery of the Military Town

(Budapest III, 58 Bécsi Road,
Lrn.: 18726/11)

The investor KuLa Hungária Kft., planned construction of a multifunctional building (shops, offices, apartments) with a deep garage in the 3rd district of Budapest, on the plot at 58 Bécsi Road which measured c. 700 square meters. As the area is under archaeological protection, the decision of KÖI (Office of Cultural Heritage Protection) about giving the permission for starting the earthmoving work related to the construction depended on the results of a test excavation.

The plot in question is situated in the territory of the Military Town of Aquincum, and within that, of the cemetery zone that is located along the western side of the Bécsi Road. Its closer environment is very well known to archaeological research, as the row of plots running from 38 (BERTIN 1997, 18–26) to 66 Bécsi Road (VÁMOS 2007, 262–263) had been almost completely excavated, with the exception of this one parcel. The corner plot, located on the western side of Bécsi Road, is directly connected to the previously studied 60 Bécsi Road (BERTIN 1996, 40–43). Only Kecse Street separates it from 56 Bécsi Road that is situated further to the south. This latter plot too has partially been excavated (HABLE 2002a, 21–28). To date, on both of these

1. kép: Az ásatási terület összesítő alaprajza
Fig. 1: Ground plan of the excavations

HABLE 2002a, 21–28; HABLE 2002b, 267–278; VÁMOS 2006, 15–23; VÁMOS 2007, 262–263) – több periódusba tartozó római kori jelenségek, kenyérsütő kemencék, tárológödörök, hamvasztásos és csontvázás sírok, sírkertek és épületmaradványok kerültek eddig elő. A feltárt tárgyi leletek között számos sírkő, sírkőtöredék, sarcófág, valamint sírépítményekhez tartozó díszítőelem és kőfaragvány is napvilágra került. Meghatározó régészeti jelenség volt még a Bécsi út nyugati oldalán futó római kori vízvezeték is, amelynek egy-egy szakasza előkerült a közeli Kecse utca 25. (TOPÁL 1995, 45; HABLE 2002b,

plots – and on the rest of the archaeological sites located around (BERTIN 1997, 18–26; BERTIN 1998, 40–47; BERTIN 1999, 26–36; HABLE–MÁRTON 2000, 20–36; BERTIN 1996, 40–43; HABLE–MÁRTON 2001, 21–37; HABLE 2002a, 21–28; HABLE 2002b, 267–278; VÁMOS 2006, 15–23; VÁMOS 2007, 262–263) – Roman Period phenomena from different periods, baking ovens, storage pits, cremation and inhumation burials, graveyards and remains of buildings were found. The unearthed objects included several grave steles and fragments of them, sarcophagi, and ornaments and stone carvings from

269), a Bécsi út 50. (NÉMETH 1973, 260; HABLE 2002b, 269) és a Bécsi út 38–42. szám (BERTIN 1997, 21; HABLE 2002b, 270) alatt is.

A szakirodalom és a topográfia szerint tehát a Bécsi út 58. számon a fentiek körébe tartozó régészeti jelenségek előkerülésére lehetett számítani, ezért az esetlegesen eredményes próbafeltárást – a beruházóval kötött megállapodás szerint – teljes felületű megelőző feltárásnak kellett követnie.

A próbafeltárást megközelítőleg 230–250 m²-t érintett, a kelet-nyugati irányú kutatóárok kijelölése és mélyítése a telek északi oldalán (statikai okokból a Bécsi út 58. szám mellett 3 m, a Bécsi úti járdától 2 m biztonsági sáv megtartásával) történt meg (1. kép). Mivel a régészeti munkálatok jó ütemben haladtak, valamint a rendelkezésre álló idő és a költségvetés is lehetővé tette, a próbafeltárást folyamatosan bővíthettük a kutatható területet, így közel 400 m²-t sikerült feltárni az első szakaszban. A terület az újkorban,

grave monuments. The Roman Period aqueduct running along the western side of the Bécsi Road was a prominent archaeological phenomenon as well. Segments of it were uncovered close by at 25 Kecské Street (TOPÁL 1995, 45; HABLE 2002b, 269), 50 Bécsi Road (NÉMETH 1973, 260; HABLE 2002b, 269) and 38–42 Bécsi Road (BERTIN 1997, 21; HABLE 2002b, 270) too.

Based on the literature and topography, similar archaeological phenomena were also expected on the plot of 58 Bécsi Road, so – according to the agreement with the investor – in the case the test excavations yielded any results, they would have been followed by preventive research of the entire surface.

The test excavation impacted approximately 230–250 square meters. The designation and deepening of the east-west oriented trench was carried out (Fig. 1) on the northern side of the plot (retaining, for static reasons, a three meter wide safety zone towards 58 Bécsi Road and a two

2. kép: Az ásatási terület részlete kibontott sírokkal
Fig. 2: Detail of the excavation area with graves

és az ásatási eredmények szerint a római korban is, a Bécsi úttól nyugat felé fokozatosan emelkedett. Ezt a szintemelkedést a környező ásatásokon is jól megfigyelhették, de talán itt volt a legmarkánsabb egy domborzati kiszögellés miatt. Valamikor az újkor folyamán ezt a különbséget megszüntették, a nyugati oldalt lemélyítették, a keletit pedig feltöltötték, hogy a területet szintbe hozzák. Ennek a teprendezésnek köszönhető, hogy a telek nyugati végén, körülbelül 80 m²-en, már csak a sárga altalaj került elő az alig 50-60 cm vastag modern kori feltöltés alatt. A Budaújlakon korábban feltárt, Bécsi út melletti telkek nyugati felében kerültek elő eddig a legkorábbi régészeti jelenségek, kenyérsütő kemencék, tárológödrök és településnyomok, amelyek a Kr. u. 1. század végére és a 2. század elejére keltezhetőek. A Bécsi út 58. szám alatt azonban ez a horizont hiányzott, ami vagy a fent említett területrendezésnek köszönhető, vagy a telek meredeksége miatt nem is létezett. A kelet felé lejtő altalaj és a felette lévő újkori réteg közé a telek körülbelül kétharmad részétől egy, a lejtés mértékével arányosan vastagodó, barna színű földréteg ékelődött. Ennek az egységes jellegű rétegnek egy része feltehetőleg a terület feletti domboldalról mosódott le az évszázadok folyamán. A sárga színű, homokos szerkezetű altalajban nyugat felé haladva egyre több, nagyméretű mészkőtömb bukkanat felszínre. A feltárás során két, a korábban itt állott újkori lakóházhoz tartozó pincét is körvonalaztunk: az egyiket (5×10 m méretű) az északi sávban, a másikat (8×25 m nagyságú, kelet-nyugati hossz tengelyű) pedig a déli oldalon. Mivel mindkét pince vágta a kultúrrétegeket, alattuk régészeti jelenségek már nem kerültek elő.

meter wide zone towards the sidewalk of Bécsi Road). As the archaeological works proceeded according to schedule, and the time and budgetary framework permitted, we could continuously enlarge the research area during the preventive excavation. Thus, we were able to cover almost 400 square meters in the first stage. In the Modern Age and according to the excavation results in the Roman Period too, the terrain sloped gradually from Bécsi Road upwards towards the west. This inclination was clearly observed in the nearby excavations as well, but perhaps it was most characteristic here because of a elevation on the surface. Sometime during the Modern Age, this difference was eliminated, the western side was deepened and the eastern side was filled to level the surface. Due to this leveling, at the western end of the plot, in an area of approximately 80 square meters, only the yellow subsoil was found under the modern age fill layer that barely reached the depth of 50-60 cm. The earliest archaeological phenomena were found in the previously excavated western part of the plots along the Bécsi Road in Budaújlak and included: baking ovens, storage pits and settlement remains that could be dated to the late 1st – early 2nd century AD. This horizon was, however, absent on the plot of 58 Bécsi Road. This may have been due either to the above-mentioned leveling or else it was never there at all because of the sloping of the surface. From about the second third of the plot, a layer of brown earth appeared between the subsoil descending towards the east and the modern age layer above, with a thickness increasing depending on the degree of inclination. A part of this homogenous layer was probably washed down from the hillside situated above the

A próbafeltárás során – mint az a szomszédos telkek alapján várható volt – római kori temetőrészlet került napvilágra (2. kép). A régészeti jelenségek a terület keleti felén, az újkori réteg alatt húzódó barna földréteg alsó, 30-40 cm vastag részében jelentkeztek. A nyugat felé fokozatosan emelkedő altalaj miatt a telek kétharmad (keletről nyugat felé) részétől a római kori sírok már a sárga színű altalajba vágódtak. A feltárt emlékek zöme a római kori temetkezések körébe tartozott, az összesen 25 darab sírból 5 volt csontvázas és 20 hamvasztásos rítusú. Ezeken kívül feltártunk még egy önmagában eltemetett koponyát is, amelyhez hasonló jelenség a Bécsi út 64. szám alatt is előkerült (VAMOS 2006, 19). Előfordultak továbbá olyan, hamvasztásos sírokra hasonlító objektumok is, amelyek kirabolt vagy szétdőlt temetkezésekre utaltak. A csontvázas sírok észak-déli és kelet-nyugati tájolásúak voltak, koporsóra utaló jeleket nem találtunk. Közülük kettőben, a felnőtt csontváz mellett rossz megtartású gyermekcsontvázak is előkerültek. A hamvasztásos sírok mind-

area over the centuries. Proceeding towards the west, an increasing number of large limestone blocks surfaced in the yellow, sandy subsoil. During the excavation, we identified the outlines of two cellars belonging to a modern age dwelling that had previously stood here: one (measuring 5×10 m) in the northern zone and the other (8×25 m, with an east-west longitudinal axis) on the southern side. As both cellars cut the culture bearing layers, no archaeological phenomena were found beneath them.

During the test excavation – as it could be expected on the basis of the neighboring plots – a detail from a Roman age cemetery was uncovered (Fig. 2). The archaeological phenomena could be detected in the eastern part of the area, in the lower 30-40 cm of the brown earth located under the modern layer. Due to the rising level of the subsoil towards the west, from the remaining two thirds of the plot (measured from the east towards the west) the Roman Period burials were already cut into the subsoil. Most of the excavated features

3. kép: Kerámiaedény válogatás a sírmellékletekből
Fig. 3: Selection of ceramic vessels from the grave goods

4. kép: Mécsek a sírmelléletekből
Fig. 4: Selection of oil lamps from the grave goods

egyike szórthamvas rítusú volt, nagyobb részüket paticsos és faszenes körvonal határozta. Változatos formában jelentkeztek, főleg lekerekített sarkú és négyszögletes, de előfordultak ovális és szabálytalan alakúak is. A sírokból a szokásos temetkezési melléletek – korsók, fazekak, mécsesek, érmek – mellett bronz övveretek, fibulák továbbá vaskés, pecsétgyűrű, gyöngysor és bronz karperec került elő (3-6. képek). Sok esetben a sírmelléletek töredékessége és a sírok között feltárt leletek arra engednek következtetni, hogy több sírt is kiraboltak vagy szétromboltak. A telek nyugati felében – az emelkedő kultúrszint miatt – már az újkorban megbolygatták őket. A környéken feltárt temetőrészekkel ellentétben itt elenyésző számban fordult elő egymásra temetkezés, a sírok kisebb-nagyobb távolságra helyezkedtek el egymástól, amelyek zöme, az ásatási terület északi sávjának közepén, egy körülbelül 60 m²-es területen került elő, többé-kevésbé szabályos rendben. A hossz tengelyükkel észak-déli tájolású, egymástól 30-60 cm távolságra fekvő sírok csoportjába később egy nagyméretű, feltehetőleg római kori beásás került, ami

were Roman period burials. Among a total of 25 burials, five were inhumations and 20 were cremations. Besides these graves, we unearthed a single buried skull too; a similar phenomenon had previously been discovered at 64 Bécsi Road (VAMOS 2006, 19). There were some other features too that looked like cremation graves, and their existence may suggest robbed or destroyed burials. The inhumation graves were oriented north-south and east-west, and we could not observe any traces of coffins. In two of them, in addition to the skeleton of an adult, the poorly preserved skeleton of an infant was uncovered too. The cremation burials lacked urns. Most of them were marked by a contour of daub and charcoal. The graves displayed diversity in their form, with most of them having a rectangular shape or rounded corners although there were oval and irregularly-shaped examples too. In the burials, besides the usual grave goods of jugs, pots, oil lamps, coins, there were bronze belt mounts, an iron knife, brooches, a seal ring, a string of beads and a bronze bracelet (Figs. 3-6). In many cases, the fragmentary

5. kép: Bronz övveretek a
4. számú sírból
Fig. 5: Bronze belt
mounts from grave no. 4

többüket vágta is, illetve elhelyezkedése és mérete alapján valószínűsíthető, hogy néhányat el is pusztított. A beásás mellett egy szabálytalan alakú, kisméretű kőlappal jelzett gödörből egy ép füstöltál került elő, amely minden bizonnyal kultikus céllal került a temetőbe.

A temetkezések körébe tartozó emlékek mellett a terület keleti felében egy körülbelül 5 m széles, észak-déli irányú, nem egybefüggő, köves-kavicsos sáv húzódott. Ezt a jelenséget a környező ásatásokon is dokumentálták (BERTIN 1996, 41–42; BERTIN 1997, 25; BERTIN 1999, 33; HABLE-MÁRTON 2000, 31; HABLE-MÁRTON 2001, 23; VÁMOS 2006, 18; VÁMOS 2007, 263) és az adatok (azonos szerkezet és topográfiai helyzet) alapján kijelenthető, hogy itt is a temetőn átvezető római kori út részlete került elő. Itt, a Bécsi út 64. szám alatt megfigyeltekkel (VÁMOS 2006, 18) ellentétben nem fordult elő szuperpozíció, a temetkezések az út két oldalán sorakoztak. Ennek keleti oldalán a sírok között egy mészkőből épített falszakasz és falsarok maradványát is

state of the grave goods and of the finds unearthed between the graves suggests that a number of graves had been robbed or destroyed. In the western part of the plot – due to the elevation of the culture bearing level – the disturbance already happened in the Modern Age. In contrast with the cemetery details excavated nearby, the number of the superposed burials here was negligible. The graves were situated at a variable distance from each other, and most were located in the middle of the northern zone of the excavation site, in an area of about 60 square meters, in a more or less regular order. Later, a large, supposedly Roman Period pit disturbed the group of north-south oriented graves situated at a distance of 30-60 cm from each other. The pit cut some of the graves and, based on its position and size, probably also destroyed a number of them. Next to the pit, an intact incense burner bowl was discovered in an irregularly-shaped pit marked by a small stone slab. The placing of the object in the cemetery must have happened for a ritual purpose.

sikerült feltárni. A rossz állapotú falrészletek funkciójára a terület topográfiájából lehet következtetni: lehetnek sírkertek maradványai vagy lehet a Bécsi út 46–50. szám alatt előkerült (BERTIN 1999, 30), szintén a római út keleti oldalán elhelyezkedő olyan kőfalas építmény, amely egy nagyobb temetkezési egységet, parcellát határolt.

A fenti eredmények miatt – ahogy az várható volt – teljes felületű feltárást írt elő a területre a KÖI. Ez, mivel a próba-feltárás keretében már szinte a teljes felületet fel tudtuk tární, csak két kisebb részt érintett: a Bécsi út 60. szám mellett statikai okok miatt meghagyott, körülbelül 3 m széles és 15 m hosszú sávot és a telek középső részén, az egykori ásatási árok és az újkori pince közötti körülbelül 10 m hosszú, 2 m széles szakaszt. A Bécsi út 60. melletti sávban csak az után lehetett folytatni a feltárást, hogy az ott álló épületet résfalazással megerősítették. Az ehhez szükséges szint ugyan papíron nem érte el a területen előkerült római kori jelenségek szintjét, de a kivitelezés során (38 tonnás résfalazógép használata és a szomszédos háznak az erre a telekre átnyúló, legalább 1-1,20 m széles alapozása) teljesen kutathatatlanná vált ez a szakasz, ezért itt már csak a régészeti emlékek alatt húzódó altalajt tudtuk dokumentálni. A középső sávban még egy csontvázas temetkezést sikerült feltárnunk, ami mellett – közvetlenül az újkori rétegek alatt – egy olyan altalajba nyúló kavicsos-sóderes réteg (folt?) jelentkezett, amire utaló nyomot a korábbi árok metszetében még nem lehetett megfigyelni. Elhelyezkedése alapján inkább természetes vetülés, mintsem római kori kavicsdepó lehetett.

Az ásatási eredmények jelenlegi feldolgozottsági szintjén a terület római kori kronológiája a következőképpen ala-

Besides the features related to burials, an approximately 5 meter wide, discontinuous stripe of stones and pebbles ran north-south in the eastern part of the area. This phenomenon had been documented during the nearby excavations as well (BERTIN 1996, 41–42; BERTIN 1997, 25; BERTIN 1999, 33; HABLE–MÁRTON 2000, 31; HABLE–MÁRTON 2001, 23; VÁMOS 2006, 18; VÁMOS 2007, 263). Based on the data (the same structure and topographical position) it can be stated that this was a detail of the Roman Period road leading across the cemetery. Here, however, in contrast with observations at 64 Bécsi Road (VÁMOS 2006, 18), no superpositions were observed and the burials were arranged along the two sides of the road. Among the graves on the eastern side, we were able to unearth the remains of a wall section and a corner built of limestone. The wall fragments were badly preserved. Their function can be deduced on the basis of the topography of the area: they may be the remains of graveyards, or a stone building similar to the one found at 46–50 Bécsi Road (BERTIN 1999, 30), also on the eastern side of the Roman Period road. It fenced-in a larger burial unit, a cemetery parcel.

Based on the above results, the KÖI – as might have been expected – prescribed the excavation of the entire area. As we had already been able to research almost the complete surface within the framework of the test excavation, this concerned only two smaller parts: the approximately 3 meter wide and 15 meter long stripe left for static reasons along 60 Bécsi Road and a segment in the middle of the plot between the former excavation trench and the modern age cellar that was about 10 meter long and 2 meter wide. In the zone

6. kép: Kr. u. 2-3. századi bronz pecsétgyűrű Iuppitert ábrázoló nicolo kő gemmával a 18. számú sírból
Fig. 6: AD 2nd-3rd century bronze signet ring with nicolo stone gem depicting Jupiter from grave no. 18

kult: a legkorábbi jelenségnek, a környező ásások tükrében, az útfelszín tekintethetjük. A nem egybefüggően sóderes-kavicsos nyomvonal a most feltárt állapotában, inkább egy másodrendű, időszakosan javított közlekedési sáv, semmint egy jól karbantartott útvonal lehetett. Ettől függetlenül sokáig használták, az útfelszínről a 4. század közepső harmadára datálható II. Constantius érme (*FEL TEMP REPARATIO* körirattal) került elő. Erről a területről hiányzik a szomszédos telkeken feltárt (BERTIN 1996, 40; BERTIN 1997, 21; BERTIN 1999, 29; VÁMOS 2006, 17; VÁMOS 2007, 263), a Kr. u. 1. század végére datálható kenyérsütő kemencéket, településnyomokat tartalmazó periódus. Ennek oka vagy a telek nyugati felét érintő nagyobb mértékű újkori pusztítás vagy a telekrész erőteljes szintemelkedése, amely miatt itt nem is voltak ilyen jellegű meglepedésre utaló nyomok. A Lezoux-i terra sigillaták alapján (Vámos Péter meghatározása) az első temetkezések a Kr. u. 2. század derekán kerülhettek a területre. A

near 60 Bécsi Road we could continue the excavation only after the building was strengthened with slurry walls. Though theoretically the level influenced by this did not extend into the Roman Period phenomena found in the area, during the construction works this section became impossible to research (due to the use of a 38 ton heavy slurry wall excavator and the fact that the foundation of the neighboring house that was at least 1-1.2 m wide extended to this plot too). Consequently, we could document nothing else here but the subsoil located under the level of the archaeological phenomena. In the central zone we were able to unearth one more inhumation burial. Next to it – directly under the modern age layers – a layer (contour of a fill?) with pebbles and gravel could be detected extending into the subsoil, no traces of which had been observed before in the section wall of the earlier ditch. Based on its position, it is more likely a natural phenomenon than a Roman Period pebble deposit.

At the present stage of analysis of the excavation results, the Roman Period chronology of the territory can be outlined as follows: in the context of the nearby excavations, the road surface can be considered the earliest phenomenon. The track, covered discontinuously with gravel and pebbles, in the state as it was excavated now, seems to have been more a secondary, temporarily repaired traffic route than a well-maintained road. Nonetheless, it was used for a long time; a coin of Constantius II dating from the middle third of the 4th century AD was found on the road surface (with a circumscription *FEL TEMP REPARATIO*). In this area, the phase uncovered on the neighboring plots, characterized by baking ovens and

további leletek alapján (Kr. u. 2. század közepe-re tehető Loeschcke X típusú firmamécses [IVÁNYI 1935, 15–16], Marcus Aurelius erősen kopott *asa*, a rheinzaberni és westerndorfi sigillatak töredékei, Probus *antoninianusa* [3. század második fele]) a temetőt ettől kezdve folyamatosan használták legalább a 3. század végéig. Természetesen ezek az időhatárok még módosulhatnak a teljes leletanyag feldolgozásának befejezésekor.

Az előzetes vizsgálatok alapján tehát a feltárt jelenségek szervesen illeszkednek a szomszédos telkeken feltárt régészeti korú emlékekhez.

Anderkó Krisztián

settlement remains dated to the late 1st century AD (BERTIN 1996, 40; BERTIN 1997, 21; BERTIN 1999, 29; VÁMOS 2006, 17; VÁMOS 2007, 263) was missing. The reason for this is either the large-scale modern age destruction that influenced the western part of the plot, or the significant sloping of the plot, because of which there might have been no traces of such settlement here at all. Based on the terra sigillata fragments from pottery produced in Lezoux (identified by Péter Vámos), the first burials must have been carried out in the area during the mid-2nd century AD. The rest of the finds (a Loeschcke X type firma lamp dated to the mid-2nd century AD [IVÁNYI 1935, 15–16], a badly worn *as* of Marcus Aurelius, fragments of Samian ware produced in Rheinzabern and Westerndorf, an *antonianus* of Probus [second half of the 3rd century AD]) suggest that the cemetery was in continuous use from that time on, at least until the end of the 3rd century AD. The timeframe may certainly be modified when the analysis of the finds is finished.

Thus, based on the preliminary examinations, the excavated phenomena conform to the archaeological remains unearthed on the neighboring plots.

Krisztián Anderkó

Irodalom/References:

BERTIN 1996 • Bertin, P: Előzetes jelentés a Bp. III. Bécsi út 60. sz. alatti leletmentésről (Preliminary report on excavations at 60 Bécsi Street). Aqfűz 2 (1996) 40–43.

BERTIN 1997 • Bertin, P: Előzetes jelentés a budaiújlaki temető leletmentő ásatásáról (Preliminary report on the excavations at the Budaújlak cemetery). Aqfűz 3 (1997) 18–26.

BERTIN 1998 • Bertin, P: Előzetes jelentés a Bécsi út 44. sz. alatt végzett leletmentésről (Preliminary report on the rescue excavations carried out at 44 Bécsi Street). Aqfűz 4 (1998) 40–47.

BERTIN 1999 • Bertin, P: Előzetes jelentés a Bécsi úti temető déli részletének feltárásáról III (Preliminary report on the excavations in the southern sections of the Bécsi Road cemetery III). Aqfűz 5 (1999) 26–36.

HABLE–MÁRTON 2000 • Hable T. – Márton A.: Sírok és sírkövek a Bécsi úti temetőből (Graves and Gravestones from the Bécsi Street cemetery). Aqfűz 6 (2000) 20–36.

HABLE–MÁRTON 2001 • Hable T. – Márton A.: Újabb sírok az aquincumi katonaváros nyugati temetőjéből (New graves from

the western cemetery of the Aquincum Military Town). Aqfűz 7 (2001) 21–37.

HABLE 2002a • Hable T.: Néhány sír az aquincumi katonaváros nyugati temetőjéből (Some recently unearthed graves from the western cemetery of the Aquincum Military Town). Aqfűz 8 (2002) 21–28.

HABLE 2002b • Hable T.: Óbuda-Újlak római kori topográfájának vázlata (Die Skizze der römzeitlichen Topographie von Óbuda-Újlak). BudRég 35/1 (2002) 267–278.

IVÁNYI 1935 • Iványi, D.: Die pannonischen Lampen. Dissertationes Pannonicae Ser. II. No. 2. Budapest 1935.

NÉMETH 1973 • Németh M.: Ásatási Jelentések. III. Bécsi út 50. BudRég 23 (1973) 260.

TOPÁL 1995 • Topál J.: Leletmentések az aquincumi katonaváros nyugati temetőjében (Rescue excavations in the western cemetery of the Aquincum Military Town). Aqfűz 2 (1996) 44–49.

VÁMOS 2006 • Vámos P.: Feltárás az aquincumi katonaváros nyugati temetőjében (Excavation in the western cemetery of the Aquincum Military Town). Aqfűz 12 (2006) 15–23.

VÁMOS 2007 • Vámos P.: Budapest, III. ker., Bécsi út 66., Hrsz.: 14379/1. Aqfűz 13 (2007) 262–263.